COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 4.6.2025
COM(2025) 616 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Lituaniei

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Lituaniei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121,

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263, în special articolul 17,

având în vedere recomandarea Comisiei,

întrucât:

CONSIDERAȚII GENERALE

(1) La 30 aprilie 2024, a intrat în vigoare un cadru reformat de guvernanță economică al UE. Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală[1], împreună cu Regulamentul (CE) nr. 1467/97 modificat privind aplicarea procedurii aplicabile deficitelor excesive[2] și cu Directiva 2011/85/UE a Consiliului modificată privind cadrele bugetare ale statelor membre[3] sunt elementele esențiale ale cadrului reformat de guvernanță economică al UE. Cadrul vizează asigurarea sustenabilității datoriei publice și a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii prin realizarea de reforme și investiții. El promovează asumarea responsabilității la nivel național și pune accentul pe obiectivele pe termen mediu, în combinație cu o aplicare mai eficace și mai coerentă a normelor.

(2) Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu pe care statele membre le prezintă Consiliului și Comisiei se află în centrul noului cadru de guvernanță economică. Planurile trebuie să urmărească două obiective: (i) asigurarea faptului că, până la sfârșitul perioadei de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente și că deficitul public este adus și menținut sub valoarea de referință de 3 % din PIB pe termen mediu și (ii) asigurarea realizării de reforme și investiții care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale UE. În acest scop, fiecare plan trebuie să prezinte un angajament pe termen mediu de a respecta o

---

[1] Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

traiectorie a cheltuielilor nete[4] care să stabilească efectiv o constrângere bugetară pe durata planului, pe parcursul a patru sau cinci ani (în funcție de durata normală a legislaturii într-un stat membru). În plus, planul trebuie să explice modul în care statul membru va asigura realizarea reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice fiecărei țări (inclusiv cele referitoare la procedura privind dezechilibrele macroeconomice – PDM, dacă este cazul), precum și modul în care statul membru va aborda prioritățile comune ale Uniunii. Perioada de ajustare bugetară acoperă o perioadă de patru ani, care poate fi prelungită cu până la trei ani în cazul în care statul membru se angajează să realizeze un set de reforme și investiții relevante care îndeplinesc criteriile prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263.

(3) După prezentarea planului, Comisia trebuie să evalueze dacă acesta respectă cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

(4) La recomandarea Comisiei, Consiliul trebuie apoi să adopte o recomandare prin care stabilește traiectoria cheltuielilor nete ale statului membru în cauză și, după caz, aprobă setul de angajamente în materie de reforme și investiții care stă la baza prelungirii perioadei de ajustare bugetară.

CONSIDERAȚII REFERITOARE LA PLANUL BUGETAR-STRUCTURAL NAȚIONAL PE TERMEN MEDIU AL LITUANIEI

(5) La 30 aprilie 2025, Lituania a prezentat Consiliului și Comisiei planul său bugetar-structural național pe termen mediu. Prezentarea planului a avut loc în urma unei prelungiri a termenului prevăzut la articolul 36 din Regulamentul (UE) 2024/1263, astfel cum s-a convenit cu Comisia având în vedere motivele expuse de Lituania. Prelungirea a fost convenită deoarece alegerile parlamentare naționale au avut loc la 13 și 27 octombrie 2024, și au fost urmate de mai multe luni de negocieri în cadrul coaliției și de consultări cu privire la programul noului guvern și la planul de punere în aplicare a acestuia[5].

Procesul anterior prezentării planului

(6) Înainte de prezentarea planului său, Lituania a solicitat informații tehnice[6], pe care Comisia le-a furnizat la 31 ianuarie 2025 și le-a publicat la 30 aprilie 2025[7].

---

4 „Cheltuieli nete” în sensul definiției de la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263, și anume cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

5 Planul de punere în aplicare a programului de guvernare este un plan de acțiune care stabilește acțiuni și termene clare pentru punerea în aplicare a obiectivelor programului de guvernare.

6 Orientările prealabile transmise statelor membre și Comitetului economic și financiar includ informații tehnice (i) fără și cu prelungirea perioadei de ajustare (care acoperă patru și, respectiv, șapte ani) și (ii) cu și fără dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului. Acestea includ, de asemenea, principalele condiții inițiale și ipotezele subiacente utilizate în cadrul de proiecție a datoriei publice pe termen mediu al Comisiei. Informațiile tehnice au fost calculate pe baza metodologiei descrise în Monitorul privind sustenabilitatea datoriei (Debt Sustainability Monitor) din 2023 al Comisiei (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Aceste informații aveau la bază previziunile Comisiei Europene din toamna anului 2024 și pe prelungirea lor

Informațiile tehnice indică nivelul soldului primar structural în 2028 care este necesar pentru a asigura menținerea deficitului public sub 3 % din PIB pe termen mediu și menținerea datoriei publice sub 60 % din PIB pe termen mediu, în absența unor măsuri bugetare suplimentare după perioada de ajustare de patru ani. Termenul mediu este definit ca fiind perioada de zece ani după încheierea perioadei de ajustare. Informațiile tehnice au fost pregătite și transmise statului membru luând în calcul două scenarii: un scenariu care include coerența cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului[8], în conformitate cu articolul 9 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2024/126, și un scenariu fără acest dispozitiv.

Informațiile tehnice pentru Lituania stabilesc că, pentru a respecta regulile fiscale aplicabile pe parcursul unei perioade de ajustare de patru ani și pe baza ipotezelor Comisiei, soldul primar structural trebuie să se ridice la cel puțin 0,3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028; scenariul fără dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului), conform tabelului de mai jos. Cu titlu informativ, luând în calcul dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului, soldul primar structural trebuie să se ridice la cel puțin 0,3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028). Cu toate acestea, dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului nu este o cerință pentru Lituania, care este eligibilă pentru informații tehnice.

Tabelul 1: Informațiile tehnice transmise de Comisie Lituaniei

Ultimul an al perioadei de ajustare	2028
Valoarea minimă a soldului primar structural (% din PIB), scenariu fără dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului	0,3
Numai cu titlu informativ: Valoarea minimă a soldului primar structural (% din PIB), scenariu cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului	0,3

Sursa: Calculele Comisiei.

(7) În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Lituania și Comisia au purtat un dialog tehnic în aprilie 2025. Dialogul s-a axat pe traiectoria cheltuielilor nete avută în vedere de Lituania, pe ipotezele sale subiacente (în special deflatorul PIB, ratele de creștere a PIB-ului potențial, ajustările datorie-deficit, ponderea datoriei pe termen lung care ajunge la scadență în fiecare an și ratele dobânzii pe termen lung) și pe impactul datelor privind rezultatele bugetare pentru 2024 – pentru care statisticile privind deficitul public și datoria publică au fost publicate de Eurostat la 22 aprilie 2025 – în comparație cu informațiile care stau la

pe termen mediu până în 2033, iar creșterea pe termen lung a PIB-ului și costurile legate de îmbătrânirea populației sunt în concordanță cu Raportul comun al Comisiei și al Consiliului din 2024 privind îmbătrânirea populației (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

7 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Lithuania

8 Dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului prevăzut la articolul 8 din Regulamentul (UE) 2024/1263 stabilește că îmbunătățirea anuală a soldului primar structural este de 0,4 puncte procentuale din PIB (sau de 0,25 puncte procentuale din PIB în cazul unei prelungiri a perioadei de ajustare), până când deficitul structural scade sub 1,5 % din PIB.

baza informațiilor tehnice, precum și pe realizarea preconizată a reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și al priorităților comune ale Uniunii în ceea ce privește o tranziție verde și digitală echitabilă, reziliența socială și economică, securitatea energetică și consolidarea capacităților de apărare.

(8) Din noiembrie 2024 până în februarie 2025, în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) și cu articolul 36 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) 2024/1263, potrivit informațiilor furnizate în planul său, Lituania s-a angajat într-un proces de consultare cu societatea civilă, partenerii sociali, autoritățile regionale și alte părți interesate relevante.

(9) Oficiul Național de Audit care îndeplinește funcția de instituție fiscală a emis un aviz cu privire la previziunile macroeconomice care stau la baza traiectoriei multianuale a cheltuielilor nete. Oficiul Național de Audit a aprobat previziunile macroeconomice și a concluzionat că acestea se bazează pe ipoteze macroeconomice credibile și sunt în conformitate cu proiecțiile elaborate de Oficiul Național de Audit.

(10) Planul a fost prezentat comisiei pentru afaceri europene a parlamentului național și aprobat ulterior de guvernul lituanian la 30 aprilie 2025.

Alte procese conexe

(11) La 25 octombrie 2024, Lituania a prezentat proiectul de plan bugetar pentru anul 2025. Comisia a adoptat un aviz cu privire la acest proiect de plan bugetar la 26 noiembrie 2024[9].

(12) La 2 mai 2025, Lituania a solicitat activarea clauzei derogatorii naționale pentru a putea face față cheltuielilor mai mari pentru apărare, în conformitate cu articolul 26 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2024/1263 și ca urmare a Comunicării Comisiei [C(2025) 2000 final] din 19 martie 2025. La [8 iulie 2025], Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, recomandarea de activare a clauzei derogatorii naționale pentru Lituania[10].

(13) La 21 octombrie 2024, Consiliul a adresat Lituaniei o serie de recomandări specifice acestei țări în contextul semestrului european din 2024[11]. La [8 iulie 2025], Consiliul a adresat Lituaniei o serie de recomandări specifice acestei țări în contextul semestrului european din 2025.[12]

REZUMATUL PLANULUI ȘI EVALUAREA ACESTUIA DE CĂTRE COMISIE

(14) În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a evaluat planul după cum urmează:

---

9 Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar al Lituaniei, 26.11.2024, C(2024) 9058 final.

10 Recomandarea Consiliului care permite Lituaniei să se abată de la traiectoria cheltuielilor nete stabilită în Recomandarea [xxx] a Consiliului (Activarea clauzei derogatorii naționale) și să o depășească, JO C XXX, X.X.2024, p. XX.

11 Recomandarea Consiliului din 21 octombrie 2024 privind politicile economice, bugetare, de ocupare a forței de muncă și structurale ale Lituaniei, JO C 6822, 29.11.2024.

12 Recomandarea Consiliului din [8 iulie 2025] privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Lituaniei

Contextul: situația și perspectivele macroeconomice și bugetare

(15) Activitatea economică în Lituania a crescut cu 2,8 % în 2024, ca urmare a unei creșteri puternice a consumului privat și a exporturilor dinamice de servicii, chiar și în pofida unei scăderi a investițiilor. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din primăvara anului 2025, se preconizează că economia va crește cu 2,8 % în 2025, ca urmare a unei creșteri accelerate a consumului privat și a unei modeste redresări în materie de investiții. În 2026, ritmul de creștere a PIB-ul real se accelerează din nou, ajungând la 3,1 %, pe fondul unei creșteri solide a investițiilor. În perioada analizată în previziuni (și anume, 2025-2026), se preconizează o creștere ușoară a PIB-ul potențial în Lituania de la 2,7 % în 2024 la 2,8 % în 2025 și o scădere la 2,2 % în 2026, ca urmare a declinului natural al populației și a scăderii numărului de persoane din Lituania care fug din calea războiului din Ucraina. Rata șomajului a fost de 7,1 % în 2024 și, potrivit estimărilor Comisiei, va atinge 6,8 % în 2025 și 6,6 % în 2026. Se preconizează că inflația (deflatorul PIB) va crește de la 3,4 % în 2024 la 3,6 % în 2025 și va scădea din nou la 2,4 % în 2026.

(16) În ceea ce privește evoluțiile bugetare, deficitul public din Lituania a fost de 1,3 % din PIB în 2024. Conform previziunilor Comisiei Europene din primăvara anului 2025, se preconizează că deficitul public va crește la 2,3 % din PIB în 2025 și, în ipoteza menținerii politicilor actuale, se va stabiliza la 2,3 % în 2026. Datoria publică era de 38,2 % din PIB la sfârșitul anului 2024. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din primăvara anului 2025, se estimează că ponderea datoriei va crește la 41,2 % din PIB la sfârșitul anului 2025 și la 43,9 % la sfârșitul anului 2026. Previziunile bugetare ale Comisiei nu iau în considerare angajamentele de politică din planurile pe termen mediu în forma actuală până când acestea nu sunt sprijinite de măsuri de politică concrete anunțate în mod credibil și detaliate suficient.

Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze macroeconomice din plan

(17) Planul bugetar-structural național pe termen mediu al Lituaniei cuprinde perioada 2025-2029 și prezintă o ajustare bugetară pe o perioadă de patru ani.

(18) Planul conține toate informațiile prevăzute la articolul 13 din Regulamentul (UE) 2024/1263.

(19) Planul prevede angajamentul de a respecta traiectoria cheltuielilor nete indicată în tabelul 2, care corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 5,0 % în perioada 2025-2029 și de 5,2 % pe parcursul perioadei de ajustare 2025-2028.

(20) Informațiile tehnice (în ipoteza unei traiectorii de ajustare liniare) corespund unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 4,2 % în perioada 2025-2029 și de 4,3 % în perioada 2025-2028. Traiectoria cheltuielilor nete pe care statul membru s-a angajat să o respecte conform planului ar urma să conducă la un sold primar structural de 0,3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028). Acesta este egal cu nivelul minim al soldului primar structural de 0,3 % din PIB în 2028 indicat de Comisie în informațiile tehnice din 31 ianuarie 2025.

(21) Planul se bazează pe ipoteza unei scăderi a creșterii PIB-ului potențial la 1,8 % în 2029 (de la 2,8 % în 2024). În plus, planul preconizează că rata de creștere a deflatorului PIB va crește la 3,4 % în 2025 (de la 2,8 % în 2024), urmând să scadă la 2,5 % în 2028 și 2029.

Tabelul 2: Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze din planul Lituaniei

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Media pe perioada de valabilitate a planului 2025-2029	Media pe perioada de ajustare 2025-2028
Creșterea cheltuielilor nete (anuală, %)	N/A	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3	5,0	5,2
Creșterea cheltuielilor nete (cumulată, începând cu anul de referință 2024, %)	N/A	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5	nu se aplică	nu se aplică
Creșterea PIB-ului potențial (%)	2,8	2,5	2,3	2,1	2,0	1,8	2,4	2,3
Inflația (creșterea deflatorului PIB) (%)	2,8	3,4	2,8	2,6	2,5	2,5	2,8	2,8

Sursa: Planul bugetar-structural pe termen mediu al Lituaniei și calculele Comisiei.

Implicațiile pentru datoria publică ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(22) Dacă se materializează traiectoria cheltuielilor nete pentru care s-au asumat angajamente în plan și ipotezele subiacente, datoria publică ar crește treptat, potrivit planului, de la 38,5 % din PIB în 2024 la 43,7 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028), conform tabelului de mai jos. După ajustare, se preconizează că datoria publică va înregistra o scădere ușoară până în 2031, urmată de o nouă creștere pe termen mediu, ajungând la 48,4 % în 2038.

Tabelul 3: Evoluția datoriei publice și a soldului bugetar în planul Lituaniei

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2038
Datoria publică (% din PIB)	38,5	41,0	42,5	43,5	43,7	43,2	48,4
Soldul bugetului public (% din PIB)	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,2	-1,4	-3,0

Sursa: Planul bugetar-structural pe termen mediu al Lituaniei.

Astfel, conform planului, datoria publică ar urma să rămână sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat pe termen mediu. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind datoria prevăzută la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Implicațiile pentru soldul bugetului public ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(23) Pe baza traiectoriei cheltuielilor nete și a ipotezelor planului, deficitul public ar urma să scadă de la 1,3 % din PIB la 1,2 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028). Astfel, conform planului, soldul bugetului public nu ar depăși valoarea de referință de 3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028).

(24) În plus, în cei zece ani care urmează perioadei de ajustare (și anume până în 2038), deficitul public nu ar depăși 3 % din PIB. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind deficitul prevăzută la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Ipotezele macroeconomice ale planului

(25) Planul se bazează pe un set de ipoteze care diferă de ipotezele Comisiei transmise Lituaniei la 31 ianuarie 2025. Mai exact, planul utilizează data de 28 februarie 2025 ca dată-limită pentru toate datele și informațiile luate în considerare pentru proiecțiile macroeconomice și bugetare. Planul nu ia în considerare cele mai recente date privind rezultatul bugetar pentru 2024, astfel cum au fost publicate de Eurostat în aprilie 2025. Cu toate acestea, diferențele dintre datele din 2024 utilizate în plan pentru calcularea ajustării și datele publicate de Eurostat sunt mici și nu afectează în mod semnificativ nevoile de ajustare. Pe lângă data-limită tardivă pentru date și alte informații, planul utilizează, de asemenea, ipoteze diferite pentru alte nouă variabile, și anume PIB-ul potențial, deflatorul PIB, ratele implicite ale dobânzii și ratele dobânzii de pe piață, elasticitatea veniturilor pentru 2025, ajustările datorie-deficit și măsurile cu caracter excepțional, structura datoriei și profilul de scadență. Este necesară o evaluare atentă a acestor diferențe între ipoteze, cu atât mai mult cu cât creșterea medie a cheltuielilor nete prevăzută în plan este mai mare decât cea care

rezultă din informațiile tehnice. Diferențele dintre ipoteze având cel mai semnificativ impact asupra creșterii medii a cheltuielilor nete sunt enumerate mai jos, împreună cu o analiză a fiecărei diferențe luate separat.

– Pentru variabilele macrobugetare, planul se bazează pe date statistice și pe estimări mai recente pentru 2024. Această diferență este justificată în mod corespunzător, deoarece ia în considerare informații mai recente. Mai precis, deficitul public s-a dovedit a fi mai scăzut decât cel estimat în informațiile tehnice ale Comisiei, ceea ce face ca poziția bugetară de pornire să fie mai bună. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de valabilitate a planului mai mare decât cea din ipotezele Comisiei.

– Planul utilizează o creștere uniformizată a producției potențiale, ceea ce contribuie, de asemenea, la o creștere medie mai mare a cheltuielilor nete pe durata valabilității planului în comparație cu ipotezele Comisiei. Posibilitatea de a utiliza ipoteze alternative referitoare la creșterea potențială este conformă cu articolul 36 alineatul (1) litera (f) din Regulamentul (UE) 2024/1263, cu condiția ca creșterea cumulată pe parcursul perioadei analizate în previziuni (și anume până în 2038) să fie, în linii mari, în concordanță cu ipotezele Comisiei, ceea se întâmplă în cadrul planului. În consecință, se consideră că această ipoteză este justificată în mod corespunzător.

– Planul utilizează o valoare de convergență actualizată pentru deflatorul PIB pe baza așteptărilor pieței. Planul presupune, de asemenea, un deflator PIB ușor mai scăzut pentru 2025 și oarecum mai ridicat pentru 2026 în comparație cu ipotezele Comisiei. Acestea contribuie la o creștere medie mai mare a cheltuielilor nete pe durata valabilității planului. Diferențele se datorează în parte unor informații mai recente, în special evoluției inflației prețurilor de consum în primele luni ale anului 2025, în special în ceea ce privește prețurile la energie și la alimente. În schimb, planul presupune o convergență mai rapidă către valoarea de convergență în comparație cu ceea ce ar presupune o regulă de convergență liniară, care compensează parțial impactul celorlalte diferențe dintre ipotezele privind deflatorul PIB asupra creșterii maxime a cheltuielilor nete. Deși ipoteza privind deflatorul pentru 2026 nu ia în considerare evoluțiile deflaționiste de pe piețele materiilor prime începând din aprilie 2025, luată împreună cu scăderea mai abruptă din 2027-2028, diferența legată de ipoteza privind deflatorul PIB este considerată a fi justificată în mod corespunzător.

– Angajamentul privind creșterea cheltuielilor nete prezentat în plan pentru 2025 implică faptul că Lituania presupune o elasticitate a veniturilor supraunitară pentru anul respectiv. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de valabilitate a planului mai mare decât cea din ipotezele Comisiei. Această ipoteză nu este în concordanță cu cadrul comun privind analiza sustenabilității datoriei.

– Planul utilizează ipoteze mai prudente privind ratele implicite și ratele de pe piață ale dobânzii, precum și pentru ajustările datorie-deficit decât cele conținute de informațiile tehnice ale Comisiei. Acestea contribuie la o creștere medie mai mică a cheltuielilor nete pe orizontul vizat de plan. Această diferență este motivată de elaborarea unor politici bugetare prudente și, prin urmare, este justificată în mod corespunzător.

Celelalte diferențe dintre ipoteze nu au un impact semnificativ asupra creșterii medii a cheltuielilor nete în comparație cu ipotezele Comisiei. În ansamblu, impactul

asupra creșterii medii a cheltuielilor nete al ipotezei mai prudente privind ratele dobânzii și soldurile ajustărilor datorie-deficit compensează impactul ipotezei diferite privind elasticitatea veniturilor în 2025. În schimb, acest lucru implică faptul că diferența dintre traiectoria cheltuielilor nete din plan și cea corespunzătoare informațiilor tehnice se explică prin ipoteze pe care Comisia le consideră justificate în mod corespunzător. În ansamblu, toate diferențele dintre ipoteze luate împreună duc la o creștere medie a cheltuielilor nete în cadrul planului mai mare decât creșterea medie a cheltuielilor nete care rezultă din informațiile tehnice. Pe baza evaluării de mai sus, planul îndeplinește cerința de la articolul 13 litera (b) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Comisia va lua în considerare analiza de mai sus a ipotezelor planului în viitoarele sale evaluări ale conformității cu traiectoria cheltuielilor nete.

Strategia bugetară din plan

(26) Conform strategiei bugetare orientative din plan, angajamentele legate de cheltuielile nete vor fi îndeplinite atât prin limitarea cheltuielilor, cât și prin creșteri discreționare ale veniturilor. Strategia bugetară include modificări ale politicii fiscale menite să îmbunătățească progresivitatea impozitului pe venitul persoanelor fizice, să încurajeze investițiile prin revizuirea impozitului pe profit, să lărgească baza de impozitare și să reducă evaziunea fiscală prin intermediul unei cooperări mai inteligente la nivelul administrației și la nivel internațional. În plus, strategia pune accent pe economii viitoare în sectorul public prin intermediul unui exercițiu de întocmire a bugetului pornind de la zero, al reducerii cheltuielilor cu prioritate scăzută și al analizelor anuale ale cheltuielilor publice pentru a spori eficiența și a permite o realocare a fondurilor către domenii cu prioritate mai ridicată, cum ar fi apărarea națională. Specificarea măsurilor de politică ce urmează a fi adoptate trebuie confirmată sau ajustată și cuantificată în bugetele anuale. Unele măsuri au fost specificate în bugetul pentru 2025, adoptat de Parlamentul Național la 19 decembrie 2024, în timp ce altele urmează să fie confirmate în bugetele viitoare. Măsurile planificate pentru 2025 includ, în ceea ce privește veniturile, o creștere a accizelor, în principal la combustibilii poluanți, și o creștere a ratei impozitului pe profit, ambele cu un impact bugetar pozitiv. Ajustările în materie de scutiri de la plata impozitului pe venitul persoanelor fizice (valoarea veniturilor neimpozabile) vor avea un efect de reducere a veniturilor. În ceea ce privește cheltuielile, sunt planificate creșteri ale cheltuielilor pentru salariile din sectorul public, apărare și pensii. În același timp, există riscuri pentru punerea în aplicare a strategiei bugetare orientative din plan, întrucât nu au fost încă elaborate alte măsuri specifice, nivelul veniturilor suplimentare provenite din măsurile de combatere a evaziunii fiscale este, în general, dificil de prevăzut și este necesar să se creeze o marjă de manevră bugetară suplimentară pentru a crește finanțarea pentru îngrijirile medicale, protecția socială și alte servicii publice, după cum a recomandat și Consiliul.

Intenții în materie de reforme și de investiții din plan care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii

(27) Planul descrie intențiile de politică privind reformele și investițiile menite să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice de țară, și să abordeze prioritățile comune ale

Uniunii. Planul include 60 de reforme și investiții, dintre care 11 sunt sprijinite financiar prin Mecanismul de redresare și reziliență, iar 25 prin fondurile politicii de coeziune. Reformele și investițiile din plan se bazează pe un document de strategie guvernamentală existent („Planul de punere în aplicare a celui de-al nouăsprezecelea program de guvernare al Republicii Lituania”).

(28) În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi și digitale echitabile, inclusiv în ceea ce privește obiectivele climatice prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119, planul include reforme și investiții care vizează creșterea ponderii surselor regenerabile de energie prin asigurarea integrării acestora în rețelele de energie electrică, creșterea eficienței energetice a sistemelor de încălzire centralizată, de apă caldă și de răcire și dezvoltarea infrastructurii de reîncărcare și de realimentare pentru combustibili alternativi. Planul descrie, de asemenea, măsuri de promovare a decarbonizării industriei lituaniene și de îmbunătățire a stimulentelor pentru prevenirea mai eficientă a producerii de deșeuri, și pentru gestionarea și recuperarea mai eficientă a materiilor prime secundare. În final, ca parte a extinderii acoperirii cu bandă largă ultrarapidă în țară, planul descrie, de asemenea, măsuri de proiectare a infrastructurii mobile necesare pentru a opera pe teritoriul a cel puțin cinci județe lituaniene. Aceste măsuri și altele descrise din plan contribuie la punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării pentru 2023, 2022 și 2020 privind atenuarea schimbărilor climatice și sustenabilitatea, în special decarbonizarea și extinderea producției de energie din surse regenerabile, dar și eficiența energetică și dezvoltarea transportului sustenabil. Măsurile contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării în domeniul extinderii benzii largi de foarte mare capacitate.

(29) În ceea ce privește prioritatea comună a rezilienței sociale și economice, inclusiv în ceea ce privește Pilonul european al drepturilor sociale, planul include reforme și investiții menite să modifice regimul de indexare a cuantumurilor de bază ale prestațiilor sociale pentru a se asigura că acesta reflectă mai bine evoluțiile prețurilor și ale salariilor medii, menite să ajusteze indexarea pensiilor de asigurări sociale, să îmbunătățească punerea în aplicare a măsurilor de sprijinire a ocupării forței de muncă, să introducă un model sustenabil de finanțare bazat pe buget pentru învățarea în rândul adulților și să dezvolte o rețea de centre regionale de carieră în întreaga țară. Planul include, de asemenea, reforme și investiții menite să introducă cerințe de calitate pentru locuințele sociale și să definească, să implementeze, să aplice și să mențină cerințe de calitate pentru serviciile sociale. În final, planul urmărește să îmbunătățească accesul la îngrijire medicală și calitatea acesteia, să reducă deficitele de profesioniști din domeniul sănătății și să îmbunătățească prevenirea bolilor. Aceste reforme și investiții contribuie la punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării pentru 2023, 2020 și 2019 în ceea ce privește îmbunătățirea planificării și a furnizării de servicii sociale, îmbunătățirea punerii în aplicare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, consolidarea rezilienței sistemului de sănătate, precum și reducerea inegalității, a sărăciei și a excluziunii sociale.

(30) În ceea ce privește prioritatea comună a securității energetice, planul include finalizarea proiectului de legătură strategică dintre Lituania și Polonia și consolidarea rezilienței sistemelor energetice în amplasamente strategice prin instalarea de sisteme antidrone, de echipamente de stocare sau prin construirea de pereți de siguranță. Aceste reforme și investiții contribuie la punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării din 2023 privind securitatea energetică.

(31) În ceea ce privește prioritatea comună a capabilităților de apărare, planul include reforme și investiții pentru dezvoltarea Diviziei naționale de infanterie și a unităților militare din subordinea ei, pentru dezvoltarea infrastructurii necesare pentru găzduirea Brigăzii germane în Lituania, pentru consolidarea industriei de apărare a Lituaniei și pentru promovarea progresului științific și tehnologic.

(32) Planul oferă informații cu privire la coerența și, după caz, complementaritatea cu fondurile politicii de coeziune și cu PNRR-ul Lituaniei. Planul include măsuri din planul de redresare și reziliență, cum ar fi implementarea producției de combustibili din surse regenerabile și dezvoltarea infrastructurii pentru utilizarea acestora în sectorul transporturilor sau îmbunătățirea măsurilor de sprijin pentru ocuparea forței de muncă. Planul sprijină, de asemenea, aceleași obiective ca și planul de redresare și reziliență.

(33) Planul urmărește să contribuie la satisfacerea nevoilor de investiții publice ale Lituaniei legate de prioritățile comune ale Uniunii. Nevoile de investiții se referă în mare măsură la investițiile prezentate în secțiunea privind reformele și investițiile. În ceea ce privește apărarea, în planul se explică faptul că Consiliul de Stat al Apărării din Lituania și-a stabilit obiectivul ambițios de a aloca 28 miliarde EUR apărării în perioada 2026-2030, ceea ce reprezintă 5-6 % din PIB anual. Aceasta depășește obiectivul de referință al NATO de 2 % din PIB.

Concluzia evaluării Comisiei

(34) În ansamblu, Comisia consideră că planul Lituaniei îndeplinește cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

CONCLUZIE GENERALĂ

(35) În conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Consiliul ar trebui să recomande Lituaniei traiectoria cheltuielilor nete stabilită în plan.

RECOMANDĂ ca Lituania

1. să se asigure că creșterea cheltuielilor nete nu depășește valorile maxime stabilite în anexa I la prezenta recomandare,

ANEXA I

Ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete
(rate de creștere anuale și cumulate, în termeni nominali)

Lituania

Anii		2025	2026	2027	2028	2029
Rate de creștere (%)	Anuale	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3
	Cumulate (*)	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5

(*) Ratele de creștere cumulate se calculează în raport cu anul de bază 2024. Ratele de creștere cumulate sunt utilizate în monitorizarea anuală a conformității ex-post în contul de control.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Preşedintele